

ACC. N:R M. 8319: 1-14.

Landskap: Småland Upptecknat av: Liri bel den
Härad: Västbo Adress: Vännamo
Socken: Forskinge, Forsheds Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1941-42. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Felldagsbullar

L.u.F. 42.

Skriv endast på denna sida!

Nr 59

ACC. N.R. M. 8319:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lön på Specialfrågestan Fattisdaysbullen

LUF42

2/11 på orten här sedan 1880-talet,
 Man Alex Sant brukligt som jag minns,
 att äta fastlagsbullen. men då äts
 även mycket "Sappansbullar" goda
 kottbullar med Sappan i äts till
 "Kokköt" mjöl. Särskilt på
 tisdagen, men sedan här jämnvis
 vilken dag som helst under hela
 fastan från till slutet av 1880-talet
 Sappansbullar fanns där i alla
 årtusender fastare på Prästet i Försam-
 len. Bogen Johan Vilsson, var körd
 i alla "pastorater" om g. i stor del av
 Gäst. — för sina alla kott Sappansbullar
 har fört namnet Bogen Vilssons välkända
 fröer från på 1890-talet blev det ännu mer

nr 60

ACC. N:R. M. 8319:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ingens som under Fastlags-tiden börde
tills förska. Men med mild-
kass utan på kasset hem en
stor påse med, en Borg full med
"Bageriets" goda Saffransbullar
vi hem julede när det kom hem av-
de goda bullarna. de uts som tack
vilken dag som helst under jul-
fasten. Sausags som riktigt gott &
härigt då tidna bjöds. Också att
mellan att det bullades & använde
Panel. till mjölken då de serverades
på "landsbyggen" eller fall i allmänhet
serverade dessa bullar som som
något annat till Kaffebröd — och
de var en goda och Oskottar till det
men de skulle ätas riktigt färskt
och Bullades eller användes då Saffransbullar
och färdes bara under Fastlags-tiden inte är —

No 61

ACC. N:R. M. 8319:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2) Fastlagsbukkar ätes här på orten på
tisdagarna — den dagen är Ann
jag tror den mest brukliga. men
de ätes ännu på fredagarna, och
jag vet, de brukar här för sed att
äta den på tisdagarna, — men
i regel är det tisdagarna —
här på orten, och jag tror i hela Gästrik
att fastlagsbukarna brukas, och
många stora. Jag sett några
annan form på den åtminstone på
den orten. —

Bogerierna och Konditorierna har
särskil fastlagsbukar, både
på tisdagarna, och tisdagarna —
men tisdagarna är den bestämde
dagen som de fins att bära —
men många gånger tror jag att alla

Nr 62

ACC. NR. M. 8319:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de Mesta baka sina fastlagsbullar
i skåra om det ska bli riktigt
som gamla traditioner skän-
kas.

3! Smålor" Fastlagsbullar

- 1 lit ostkummad mjölk
 - 1/2 kg. smör
 - 50 g. jäst (50 g. pressjäst)
 - 6 matsk. socker
 - 2 msk smör
 - 1/2 st. smör
- Beredningen.

Smålor görs som till finare smörbröd
och utformas till runda bullar, till
tillpass, storlek som små "onskar".

7/63

ACC. N:R. M. 8319:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

= smilka, då de äro brösjästa,
översmås med vispad ägg och gräddas
i lämpligt varm ugn. (Anmärkas
att det nu mera penslas ej fastlag-
skullar med ägg — Det var mera
de riktigt gamla recepten. —
(Man kan baka fastlagskullar av
vanligt god ketsoppa med något mera
smör i än vanliga Bräpaskullor.) —

Gummelkaps Mandelmassa

Man river sötmandler, och sedan
stöter man dem på en mortel
blandat i smör och äggvita till
det blir en smidig massa.
Sätter man och stäi liksom ett bröd
i fastlagskullen, och tar ut då det blir =

Nr 64

ACC. N:R. M. 8319:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett hal i mitten af blandas man den
"mellan" med mandelmassan och
måga skedblad gräddas. Sedan
lägger man mandelmassan i gropan
på kullen och lägger på "baket". Det
är en brukligt på sin staden att
hålla lite tyck. Gräddade över "baket".
på kullen.

och gammal mandelmassa

Tag upp stämmandet och tag bort
skalen. Tag 5 lod. ren mandel
och bryt den i ett fat, tag 5 lod —
Kross, saften, och lägg till mandelen
samt blanda det samman, putta
det sedan med lite vatten. —
smal drickret och mandelen på en
mandelkross, 3. gånger om, 6 m —

Nr 65

ACC. N:R. M. 8319:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

= ren köttkrodder och —
Vi har mandelmassan i bullarna
och äter dem till brödet mjölk
med pannel till — och ett gammalt
ord säger sig att —

Synder sprida sig som panelen
i mjölken på fastlags bullarna —

På skan det vara brödet efter smaka
i mjölken vi brödet när vi äter, om
man tycker det brödet!

inånga har för det att brödet mandel-
massan i brödet!

Vi säger fastlags bullar på fettisdagen.
De brödet äter på mandagen. — Säger
fastlags bullar på fastlags mandag.
Inom små fastlags mandag inom
en brödet säger fettisdags bullar =

Na 66

ACC. N.R. M. 8319:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på fetisdagen.
Lemlor och mjölk, är gammalt,
och vanligt uttryck.

5/.

Heltvätt - fetvätt är benämning
på fästlagshullen i ^{Stockholms} Ströktätus =
Ströktät t. ex är det mycket vanligt
att de användes. Det namnet på
fästlagshullen.

Heltvätt - fetvätt är väl meningen
att smullduggen är ingäpda i
hullen som den finns i den
ströktäta mjölken.

nr 67

ACC. N:R. M. 8319:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En sed, som ännu hos oss har på-
ortat att man ska äta bruns-
bönor och östtågel, — till förrätt
sill — potatisbullar, vi äter och
har alltid brukat det sedan
barndomsdagar, ännu när man
hade den seden från sitt barndoms-
hem! — För fins ännu många
gamla hus som ej skulle tänka
sig att äta östtågelbullar utan
att först ätit "bönor" bönor
Det är mycket traditionbundet här!
med en del gamla rätter, som
just traditionellt serverats
tillsammans. —
Ännu är det en gammal Råsta-
sedan barndomsdagar, när
man lägger senast potatisbullar.

1168
i den bokheta mjölken. — det är
alltid en viss stämning, då det
bordet är liksom lite mera pryddt
och "fästligt" dukat. Då vi här alltid
ser, så att på många Lågmåstar-
och några Björkmåstar, på bordet även
om de ej munnit, att de så Brinno
så de slagit ut, men de brukar i regel
alltid sitta så långa in, att
de munnit så ut frågat! Det tycks
jag, att det första Håll Fästknit.
Såsom fastslaget, med granna
spärrar, brukar vi sitta in, men
det värmer påsk. I Kan väl tänka
om lite som påsksederna, så att varit
visgynnsamt, så en traditionellt rätt en
eller ett par gånger i veckan
under fastlags tiden.

Nº 69

ACC. N.º. M. 8319:11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Under hela fastan, skulle man hålla
sig stilla, — till kyrkan gäst man
gera och sedan, — då att man
skulle vara bortkådas. och det
då mycket stämningfullt och klart
ut, då folket såg att alla stäm-
togade in i kyrkan.

I minnens barndom, följde man
alltid "Aften" — passionspredik-
ningar, varje fredag. Det var alltid
barnigt, att enda de dogarna också
gick till kyrkan! De som ej var
i kyrkan, komades i hemmet. Så bröte
man sig för högt. I "Aften" och på
2 — 3. i var vecka och någon läste en
en psalm eller psalmsång högt. —
psalmsång i fastan. —
högt högt minne som följde mig år

ok 70

ACC. NR. M. 8319:12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att i säll med, förtur följde, Kunde
man stiga upp i "jusar", och g. bekände
tända på morgonen, man var då klar
och färdig kl. 2¹/₂. Den som var först upp
var bäst! — Det var tjusa dagar —
Västlarna lyftis fram borden och
garnsvinder. Surade av linnärring
blef stora korgar med spolar, som
sådan sköttes genom väfskalet
och fäns. Längden är väf "tråddes"
fram, allt efter som kubbarna vinga
och mat färdig. — Tyntes redan på
"biket" att arbetet var i full gång —
Och lyfte länarna, i vissolen för
de mycket man vant att på färdigt
tills väfsdagar så skulle det vara
då — för — då var arbetet skarpt för
de dagarna. Längd det att — =

Jungfru Maria trättade sina bländ-
 a och sedan lerde. Hon ännu all-
 tids i gammal färd, att just
 omkr. vårpandogtiden — skedd stor-
 trättan ske och liust bekras —
 Solen började att mer och mer tända sina
 gämsade strålar — man börde "takdropp"
 de första små snödropparna började att "titta"
 upp — de drevan smalt omkring dem —
 "Kamelian" stod fullt blom, just —
 Kamelian. Minus jag i de första. Men
 fulla med blommor, så präktiga
 som strålingar. Trivade de i bästa-
 förster för de bösa. ej pyttas ej någon full
 man vör vid knoppen för de faller över
 av — en blomma ^{kom} tyvärr ^{och} ser så
 mycke mer i hemmet —

No 72

ACC. N.R. M. 8319:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i fastlags-tid — då berede man sig
tidigt, med "Påskaty" skrev påskbrev
malade och utstycke på alla de vis satiga
papper, man samlade vägg, till att måla
i fastlags-tid. Om led att de som var
klädda "Gorlett" — den skulle liksom
"Görig kläddel barn stort: det var lite
hummighetsfullt, med en och gammal
"Förkto" och som skulle utföras just —
den tiden, och viskade, dagarna, som
jag senare skall komma till i mina
uppteckningar —